

REGLUGERÐ

um búfjártryggingar.

I. KAFLI

Stofnákvæði, stjórn, stofnfé og ábyrgð.

1. gr.

Brunabótafélag Íslands rekur búfjártryggingardeild með sérstökum, aðgreindum fjárhag. Búfjártryggingardeildin lýtur sömu stjórn og Brunabótafélagið.

2. gr.

Brunabótafélagið semur árlega reikning yfir heildarrekstur deildarinnar. Reikningsárið telst frá 1. október til 30. september næsta ár.

Reikningarnir skulu endurskoðaðir af endurskoðendum Brunabótafélagsins og birtast í B-deild Stjórnartíðinda.

3. gr.

Ríkissjóður leggur fram 300 000 kr. með jöfnum afborgunum á árunum 1953—1955. Rennur fé þetta í stofnsjóð og varasjóð deildarinnar, er nefnist Búfjártryggingarsjóður, til viðbótar fé því, er áður hefur verið greitt úr ríkissjóði til stofnunar sjóðsins.

4. gr.

Til Búfjártryggingarsjóðs fellur árlegur tekjuafgangur af rekstri deildarinnar, enda greiðist einnig úr honum, ef árstekjurnar hrökkva ekki til tjónbóta og rekstursútgjalda, sbr. þó 6. gr.

5. gr.

Allir þeir, sem tryggja í Búfjártryggingardeild, eru félagsmenu hennar og ábyrgjast að sjóður hennar geti staðið í skilum. Ábyrgðin er þó takmörkuð við það, að vátryggjendum það ár, er iðgjöldin hrökkva ekki til bóta, er skylt að greiða viðbótariðgjald, allt að 100%.

Viðbótariðgjöldin má taka lögtaki í eignum vátryggjenda.

6. gr.

Verði eitthvert ár svo mikið tjón samkvæmt 15. gr., staflið c og d, að ársiðgjöld og aukaiðgjöld, séu þau innheimt, hrökkvi ekki til bóta, skal það, sem á vantar, greiddast að jöfnu úr Búfjártryggingarsjóði og ríkissjóði. Slikt framlag ríkissjóðs er ekki afturkræft.

7. gr.

Ríkissjóður ábyrgist að Búfjártryggingarsjóður geti innt af hendi skuldbindingar sínar til tjónbóta, en fá skal hann það endurgreitt, sbr. þó 6. gr.

8. gr.

Leita skal endurtryggingar á einstökum eða öllum áhættum Búfjártryggingardeildar, ef Brunabótafélagið eða ríkisstjórnin telur það nauðsynlegt eða hagfellt.

II. KAFLI

Umboðsmenn og störf þeirra.

79

7. maí

9. gr.

Umboðsmenn Brunabótafélags Íslands skulu vera umboðsmenn Búfjártryggingardeildar. Þeir taka á móti váttryggingarbeiðnum og senda þær til aðalskrifstofunnar, sem gefur út váttryggingarskirteini, innheimta iðgjöld og aukaiðgjöld, og gera skil á þeim til Brunabótafélagsins. Þeir eru og umboðsmenn og málsvarar búfjártrygginganna um allt, er varðar ákvörðun tjónbóta.

Brunabótafélagið getur þó tekið sér sérstaka trúnaðarmenn fyrir Búfjártryggingardeildina, ef þörf krefur.

10. gr.

Umboðsmenn Búfjártryggingardeildar hafa á því vakandi auga, að allir þeir, sem það er skylt, váttryggi búfé, og aðvara þá um það, ef þörf krefur. Beri það ekki þann árangur, að tryggingarskyldunni sé fullnægt, tilkynnir hann það hlutaðeigandi yfirvaldi.

11. gr.

Umboðsmenn fá 5% af iðgjöldum fyrir skrásetningu váttrygginga, innheimtu iðgjalda, reikningshald og bréfagerðir. Útlagðan kostnað fyrir ritföng, burðar- og símagjöld og annan kostnað útlagðan, svo og þóknun fyrir sérstök ómök, sem þeir hafa vegna ákvörðunar tjóna og tjónbóta, fá þeir endurgreiddan eftir sanngjörnum reikningi, sem Brunabótafélagið samþykkir.

12. gr.

Bréfagerðum vegna búfjártrygginganna ber umboðsmönnum að halda sérstökum, en blanda þeim ekki saman við bréfagerðir varðandi brunatryggingar.

13. gr.

Brunabótafélag Íslands lætur gera á kostnað Búfjártryggingarsjóðs eyðublöð fyrir váttryggingarbeiðni, váttryggingarskirteini, iðgjaldskvittanir, tilkynningar um tjón, skilgreinir umboðsmanna til Búfjártryggingardeildar og önnur þau eyðublöð, sem þörf er á vegna trygginganna. Það lætur og umboðsmönnum í té nauðsynlegar bækur.

III. KAFLI

Tryggingarskylda. Tryggingarheimild.

14. gr.

Skylt er að tryggja í Búfjártryggingardeild gegn hvers konar vanhöldum: kynbótahesta, kynbótanaut og kynbótahrúta, sem notaðir eru í félögum eða á kynbótabúum, sem styrks njóta af opinberu fé.

Rísi ágreiningur um skýrgreiningu á því, hvað sé kynbótagripur, sker ráðunautur Búnaðarfélags Íslands, í hlutaðeigandi búfjárgrein, úr því.

15. gr.

Heimilt er að tryggja í Búfjártryggingardeild gegn venjulegum vanhöldum og slysum, með þeim undantekningum, er um ræðir í 16. gr.:

- a. *Hrúta*, sem hlotið hafa fyrstu verðlaun,
 - naut*, sem hlotið hafa fyrstu verðlaun eða önnur verðlaun,
 - kynbótahesta*, sem hlotið hafa fyrstu verðlaun
- á sveitar- eða héraðssýningum, enda nái skyldutryggingarákvæði 14. gr. ekki til þessara gripa;

- 79 7. maí b. ær á kynbótabúum og í sauðfjárræktarfélögum, sem styrks njóta af opinberu fé;
 c. heil *kúabú*, þó ekki gegn kálfleysi;
 d. heil *sauðfjárþú*, gegn vanhöldum og slysum, er nema meiru en 5% á ári af heildartölu sauðfjárins.

Umboðsmönnum trygginganna er þó ekki heimilt að taka í tryggingu búfé, sem haft er á þeim stöðum, þar sem ekki verður við komið nauðsynlegu eftirliti með líðan þess, nema stjórn Búfjártryggingardeildar leyfi það og þá gegn allt að fimmföldu tryggingargjaldi.

16. gr.

Bótaskyld slys eða vanhöld telst það, er váttryggðir gripir, á þeim tíma, sem þeir eru í gæzlu í húsi, í heimahögum eða í flutningi farast, eða þeim verður að farga af sjúkdómum eða slysum á tryggingartímabilinu, *öðrum en:*

- Af völdum eldsvoða;
- af fódurskortu eða vanfóðrun, hirðuleysi eða handvömm eiganda gripanna eða umráðanda, þjóna þeirra eða nánustu vandamanna;
- af eftirtöldum sjúkdómum og pestarfaröldrum eða lækningatilraunum gegn þeim:

Mæðiveiki, garnaveiki í sauðfé og nautgripum, ormaveiki í lungum og meltingarfærum, gin- og klaufaveiki eða öðrum slíkum pestarfaröldrum, sem sem upp kynnu að koma.

Bótaskyld er lambalát fram til 1. maí. Önnur vanhöld við burð eru ekki bætt.

IV. KAFLI

Tryggingarupphæð. Tryggingarefni. Tryggingaraldur.

17. gr.

Sá, sem leita þarf váttryggingar samkv. 14. gr. eða leita vill frjálsrar tryggingar samkv. 15. gr., snýr sér til hlutaðeigandi umboðsmanns, er tekur á móti tryggingarbeiðninni og skrásetur hana.

Á váttryggingarbeiðnum skal lýsa skilmerkilega einkennum gripa þeirra, sem trygginga er óskað á. Þá ber og að gefa fullar og réttar upplýsingar um þau atriði, sem um er spurt á viðkomandi eyðublaði. Ófullnægjandi upplýsingar geta valdið missi réttinda til bóta eða að synjað verði um tryggingu.

18. gr.

Tryggingarupphæð.

Váttryggingarverð hinna tryggðu gripa skal vera sem hér segir:

1. Skyldutrygging:

Váttryggingarverð skyldutryggðra gripa ákveður váttryggjandi. Hámark váttryggingarverðs er þó þrefalt skattmatsverð.

2. Frjáls trygging:

a. Váttryggingarverð hrúta, nauta og kynbótahesta má vera hæst tvöfalt skattmatsverð.

b. Váttryggingarverð sauðfjár í sauðfjárræktarfélögum og á kynbótabúum má vera hæst eitt og hálf skattmatsverð.

c. og d. Váttryggingarverð einstakra gripa í hóptryggingu, þ. e. heil *kúabú* eða heil *sauðfjárþú*, skal vera skattmatsverð.

19. gr.

79

Tryggingaraldur.

7. maí

Um aldurstakmörk gripa gildi eftirfarandi reglur:

Kynbótahestar eru tryggðir til 17 vetra aldurs, *naut* til 12 vetra og *hrútar* til 10 vetra.

Kýr eru tryggðar til 16 vetra aldurs.

Vátryggingarupphæð skal fara hlutfallslega lækkandi miðað við að trygging hætti þegar ofanskráðum hámarksaldri er náð, þannig:

Vátryggingarupphæð *kynbótahesta* lækki frá 8 vetra aldri.

—	<i>nauta</i>	—	—	7	—	—
—	<i>hrúta</i>	—	—	7	—	—

20. gr.

Tryggingartími.

Tryggingartími skyldutryggðra gripa skal vera allt árið (12 mán.) og miðast við reikningsár deildarinnar frá 1. október til 30. september ár hvert. Nú er keyptur nýr gripur á tryggingarárinu og skal þá greiða af honum heils árs iðgjald, án tillits til þess hvenær á árinu hann er keyptur. Sömuleiðis endurgreiðist iðgjald ekki, þótt grip sé fargað á tryggingartímabilinu. Við endurnýjun gripa, þegar sami aðili selur eða fargar grip og kaupir annan í staðinn, gengur hinn nýkeypti inn í trygginguna, án þess að greiða þurfi aukaiðgjald, nema tryggingarupphæð breytist. Tilkynna ber umboðsmanni slíkar breytingar.

Tryggingartími hrúta, nauta og kynbótahesta í frjálsri tryggingu skal vera sá sami og á skyldutryggðum gripum og með sömu skilmálum um iðgjaldaútreikning. Um hrúta, sem reknir eru á afrétt, gilda sömu tímatakmarkanir og um hóprzyggingu sauðfjár.

Tryggingartími gripa í hóprzyggingu skal vera sem hér segir:

Ær á kynbótabúum og í sauðfjárræktarfélögum séu tryggðar frá 1. október til 31. maí, nema annað sé um samið og þær hafðar lengur í gæzlu.

Kúabú séu tryggð minnst eitt ár í senn.

Sauðfjárabú séu tryggð frá 1. október til 31. maí.

21. gr.

Ábyrgð deildarinnar gildir þann tíma, sem til er tekinn á tryggingarskírteininu og endurnýjast sjálfkrafa um sama tímabil, hafi uppsögn ekki farið fram. Uppsagnarfræstur eru tveir mánuðir og miðast við upphaf hvers tryggingartímabils. Uppsögn sé skrifleg.

Allar breytingar á tölu hinna tryggðu gripa skulu tilkynntar tafarlaust.

V. KAFLI

Um iðgjöld.

22. gr.

Iðgjöld ákveður landbúnaðarráðherra með auglýsingu.

Iðgjaldseiningin í öllum flokkum miðast við heilt tryggingartímabil. Iðgjald af tryggingu hluta af tryggingartímabili, reiknast hið sama og fyrir allt tímabilið.

23. gr.

Eftir heildarupphæð vátryggingarinnar, vátryggingartímanum og iðgjaldatextanum, ákveðst iðgjaldið, sem greiðist gegn vátryggingarskírteini eða kvittun umboðsmanns.

79 7. maí Tryggingarskyldir gripir eru í tryggingu frá því Búfjartryggingin tekur til starfa, án tillits til þess, hvort iðgjald er greitt eða ekki, enda má taka iðgjaldið lögtaki í hinum tryggðu gripum.

Vátrygging gripa í frjálsri tryggingu tekur gildi um leið og beiðni er undirrituð, að því tilskildu að tryggingin verði samþykkt af aðalskrifstofu, enda sé iðgjald greitt þegar krafizt er. Sé synjað um tryggingu, skal tilkynna það hlutaðeigandi innan 72 klukkustunda frá því að tryggingarbeiðnin barst aðalskrifstofu deildarinnar.

24. gr.

Nú hefur kúabú eða sauðfjárbú, sem tryggt er samkv. 15. gr., staflíð c. og d., ekki orðið fyrir tjóni, sem bætur hafa verið greiddar fyrir 2 ár samfellt, skal þá veita 10% afslátt af iðgjaldi hlutaðeiganda, og á sama hátt 20% eftir 5 ár.

Hætti vátryggjandi að tryggja hjá deildinni um tíma, miðast útreikningur afsláttar samkvæmt grein þessari við þann tíma, er hann hóf að tryggja að nýju.

25. gr.

Iðgjaldafyrirmælin skal endurskoða og breyta iðgjöldum til lækkunar eða hækkunar, eftir því sem reynsla og aðrar ástæður gefa tilefni til.

VI. KAFLI

Um tjón og tjónabætur.

26. gr.

Þau vanhöld og slys á gripum, sem bótaskyld eru, bætir Búfjartryggingarsjóður samkvæmt vátryggingarverði gripanna.

Frá bótum dragast nytjar búfjárins eftir hæfilegu mati, sem umboðsmanni og tjónþola kemur saman um.

Skylt er tjónþola að láta hirða nytjar þannig, að þeirra verði sem fyllzt not.

27. gr.

Verði ágreiningur um rétt og skyldu til bóta milli tjónþola og umboðsmanna eða um mat á nytjum og upphæð bótanna, skal ágreiningnum skotið til gerðardóms þriggja manna. Nefnir í dóminn sinn mann hvor, tjónþoli og umboðsmaður, en héraðsdómari oddamann. Úrskurður gerðardómsins er fullnaðarúrskurður.

Tjónabætur greiðast ekki af hendi, fyrr en tjón er að fullu sannað og metið.

Tjónþoli og umboðsmaður geta hvor um sig óskað gerðardómsmats. Sá, er matsins óskar, skal snúa sér til héraðsdómarans um skipun oddamanns.

Kostnað við gerð ber sá aðili, sem matið gengur móti.

28. gr.

Tjónþoli tilkynnir umboðsmanni tafarlaust, er tjón verður, og sannar það fyrir honum. Allur dráttur telst verulegur og varðar missi bóta, hafi tjón ekki verið tilkynnt umboðsmanni eða aðalskrifstofunni innan mánaðar frá því að tjónið varð.

Sé samkomulag milli umboðsmanns og tjónþola um tjónið og bætur fyrir það, sendir umboðsmaður Búfjartryggingardeildinni tilkynningu um það, ásamt skilagrein um kostnað, sem því hefur orðið samfara, og verða tjónabætur þá sendar umboðsmanni til greiðslu gegn kvittun tjónþola.

VII. KAFLI

Viðurlög.

79

7. maí

29. gr.

Brot gegn reglugerð þessari varðar sektum til Búfjártryggingarsjóðs, kr. 30.00—1500.00. Svíksamlegt framferði vátryggjanda varðar réttindamissi til tjónbóta.

30. gr.

Með mál út af brotum gegn reglugerð þessari skal farið að hætti opinberra mála.

Reglugerð þessi, sem sett er samkvæmt lögum nr. 20 26. febr., 1943, um búfjártryggingar, og lögum nr. 90 15. des. 1952, um breyting á lögum nr. 20 26. febr. 1943 um búfjártryggingar, öðlast gildi 1. október 1953, og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Jafnframt er úr gildi felld reglugerð nr. 218 31. des. 1947, um búfjártryggingar.

Landbúnaðarráðuneytið, 7. maí 1953.

Hermann Jónasson.

Árni G. Eylands.

Staðfesting forsetans á skipulagsskrá fyrir „Minningarsjóð Steinþórs Sigurðs- 80 sonar“, útgefin á venjulegan hátt að mandatum af dómsmálaráðherra 8. maí 1953. 8. maí
Skipulagsskráin er þannig:

SKIPULAGSSKRÁ

fyrir Minningarsjóð Steinþórs Sigurðssonar.

1. gr.

Sjóðurinn heitir Minning Steinþórs Sigurðssonar. Hann er stofnaður af nokkrum vinum Steinþórs Sigurðssonar, mag. scient., sem andaðist 2. nóv. 1947, til minningar um hann.

2. gr.

Stofnfé sjóðsins er 60 000 — sextiu þúsund — krónur, miðað við áramótin 1952—1953, með vöxtum af sjóðnum. Sjóðnum skal afla frekari fjár með minningargjöfum og öðrum gjöfum, er sjóðnum kunna að áskotnast.

3. gr.

Markmið sjóðsins er:

- a. Að styrkja börn Steinþórs heitins Sigurðssonar til náms.
- b. Létta undir uppeldi þeirra, ef nauðsyn reynist.
- c. Að því loknu skal $\frac{3}{4}$ vaxta sjóðsins varið til að styrkja rannsóknir á íslenskum eldfjöllum, jöklum og hverum og útgáfu fræðilegra ritgerða um þau efni.

4. gr.

Skerða má höfuðstól sjóðsins eftir því, sem stjórn hans þykir við eiga, til afnota samkv. a- og b-lið 3. gr., en þegar uppeldi barna Steinþórs er lokið og verði eigi þörf